

HANDICAPORGANISATIONERNE I DANMARK

INTERNATIONALT
UDVIKLINGSSAMARBEJDE
FOR INKLUSION AF
MENNESKER MED HANDICAP

STRATEGISK FUNDAMENT

VERSION NOVEMBER 2021

1

INTRODUKTION TIL DET STRATEGISKE FUNDAMENT

Det strategiske fundament

Dette dokument redegør for fundamentet for det internationale udviklingssamarbejde, som de danske handicaporganisationer er involveret i. Det strategiske fundament er udarbejdet i et samarbejde mellem DH og de handicaporganisationer, der engagerede i det internationale udviklingssamarbejde inden for rammerne af Handicappuljen¹

Dokumentet tilbyder fælles retning og værdisæt for det internationale udviklingssamarbejde, som handicaporganisationerne er, eller ønsker at blive, engageret i. Det udgår således et strategisk fundament for det internationale udviklingssamarbejde i både DH og de internationalt engagerede handicaporganisationer. Det strategiske fundament supplerer den gældende Strategi- og Handlingsplan for DH.

Formål

Formålet med den danske handicapbevægelses¹ internationale udviklingssamarbejde er **at skabe varige, positive forandringer i levevilkår, deltagelse og inklusion for mennesker med handicap.**

Vi arbejder for, at mennesker med handicap kan leve et liv som alle andre ved at deltage, bidrage og være en del af fællesskabet. Vi udbreder handicapkonventionen internati-

onalt og er aktive i dansk udviklingssamarbejde. Vi arbejder for FN's verdensmål, så ingen lades i stikken.

Organisationerne

Hovedparten af handicaporganisationerne i Danmark, der tilsammen udgør den danske handicapbevægelse, er samlet i paraplyorganisationen Danske Handicaporganisationer. En række af organisationerne er sammen og hver for sig på forskellig vis engageret i internationalt udviklingssamarbejde. Det meste af det internationale udviklingssamarbejde, som handicaporganisationerne er engageret i, er knyttet sammen gennem et stærkt samarbejde og koordinering. Engagementet er centreret omkring Handicappuljen, der er finansieret af Udenrigsministeriet og administreres af Danske Handicaporganisationer.

Organisationerne i den danske handicapbevægelse har forskellige historier, størrelser, bagland og målsætninger, men står samlet om at sikre, at rettigheder opfyldes og beskyttes for mennesker med handicap. De fleste af de handicaporganisationer, der er engageret i internationalt udviklingssamarbejde, repræsenterer en specifik type handicap eller handicapgruppe, og har individer som medlemmer. Dertil kommer enkelte organisationer, som er organiseret tematisk og/eller fungerer som paraply for organisationer, mindre foreninger eller grupper.

¹ Teksten i dette dokument blev udarbejdet som en del af 'Strategi 2019-2021 Internationalt udviklingssamarbejde for inklusion af mennesker med handicap', der er godkendt af DH's forretningsudvalg i 2019.

² Betegnelsen 'den danske handicapbevægelse' bruges her samlet om de handicaporganisationer i Danmark, der tager del i det internationale udviklingssamarbejde.

2

GRUNDLAGET FOR DET INTERNATIONALE UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Rettigheder og FN's Verdensmål

Verdens en milliard mennesker med handicap, hvoraf 800 millioner lever i det globale Syd, er generelt dårligere stillet end mennesker uden handicap. De oplever blandt andet større fattigdom, dårligere retsbeskyttelse, lavere uddannelsesniveau og ringere sundhed. På grund af de mange fysiske, kommunikative og holdningsmæssige barrierer får mennesker med handicap i langt mindre grad end mennesker uden handicap opfyldt deres rettigheder.

Vi ser FN's menneskerettigheder som et uomgængeligt grundlag for ethvert samfund. Særligt Handicapkonventionen udgør fundamentet for at sikre, at mennesker med handicap respekteres, har adgang til de samme muligheder³ og inkluderes på lige vilkår med alle andre samfundsborgere i de lande, de bor i.

Med menneskerettigheder som sit grundlag anser vi FN's Verdensmål og disses løfte om ikke at lade nogen i stikken som en løftestang for at sikre en retfærdig og socialt bæredygtig global udvikling. En udvikling hvor alle gennem national lovgivning og implementering af lovgivning sikres lige muligheder og opfyldte og beskyttede menneskerettigheder. Med udgangspunkt i mål 17: Partnerskaber for Handling fremmer vi gennem udviklingssamarbejdet primært de Verdensmål, der omhandler social udvikling,

hvoraf fem Verdensmål indeholder direkte referencer til mennesker med handicap.

Partnerskab og bæredygtighed

Vi arbejder sammen med de organisationer i Danmark, internationalt og i specifikke lande i det Globale Syd, hvor et strategisk samarbejde kan fremme vores formål. I lande i det Globale Syd arbejder vi primært sammen med organisationer, der består af og repræsenterer mennesker med handicap og deres nærmeste pårørende. Vores hovedpartner vil være en organisation med samme medlemskreds og mandat som os selv. Grundpillen i partnerskaberne er et fælles mål og ønske om at opnå resultater og skabe fælles læring, som begge organisationer får gavn af. Det forudsætter en åben og tillidsfuld relation, hvor værdier er sammenfaldende.

Partnerskabet i Syd vil ofte også involvere økonomisk støtte fra den danske organisation til partnerorganisationen over en længere periode – med risiko for at skabe afhængighed. For at fremme bæredygtigheden i handicapbevægelser i Syd arbejder vi for at minimere den økonomiske afhængighed gennem langsigtede partnerskaber og med åbenhed om, at den økonomiske støtte ændrer sig over tid og har en udløbsfrist. Det primære ejerskab til det, vi samarbejder om, ligger hos vores partnerorganisationer og bygger på disses

³At have adgang til samme/lige muligheder er ikke det samme som at alle behandles ens. Tværtimod skal der netop nogle gange forskellige foranstaltninger på plads, for at nogle personer har adgang til samme muligheder som andre

prioriteringer, ligesom det er partnerorganisationerne, der implementerer aktiviteter i det pågældende land. Vi har medejerskab til samarbejdet og stiller respektfulde krav indenfor rammerne af vores egne værdier og erfaringer.

Handicap-til-handicap

Handicap-konventionens artikel 4, stk. 3 slår fast, at mennesker med handicap skal konsulteres og involveres aktivt i alle spørgsmål, der vedrører dem, gennem de organisationer, der repræsenterer dem. Vi har hver for sig og tilsammen mangeårige, unikke og relevante erfaringer med organisering af mennesker med handicap og med fremme af rettigheder, der bygger på egne oplevelser af, hvad det vil sige at leve med en funktionsnedsættelse. Det udgør et særligt udgangspunkt for at samarbejde med organisationer med tilsvarende medlemskreds og mandat i Syd om at opbygge og udvikle deres organisationer til at kunne byde aktivt ind i samfundsudviklingen og kæmpe for lige muligheder og rettigheder for mennesker med handicap.

Vi vægter højt, at konkrete erfaringer mellem mennesker med handicap bringes i spil gennem det mellemfolkelige møde i det internationale udviklingssamarbejde. Vores internationale udviklingssamarbejde sigter på at fremme betydningen af at arbejde handicap-til-handicap baseret på vores organisatoriske erfaringer og det personlige møde. Vi får med samarbejdet inspiration og læring, som inspirerer og bidrager til udviklingen af vores egne organisationer.

Værdier

Det internationale udviklingssamarbejde de danske organisationer imellem og med handicaporganisationer og -bevægelser i Syd tager sit udgangspunkt i vores fælles værdier:

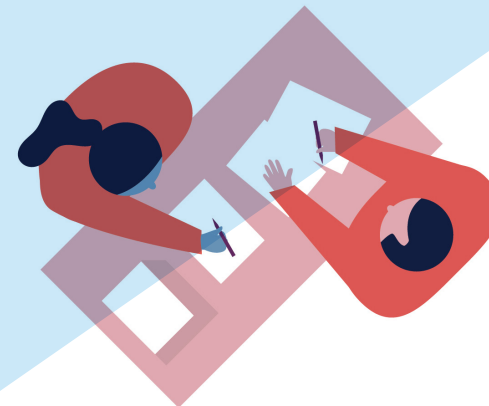
► Medejerskab for det fælles og respekt for hinanden

Vi engagerer os aktivt og tager blandt organisationerne i Danmark medejerskab for samarbejdet omkring det fælles sigte, som udtrykt i denne strategi, ligesom vi gør det i samarbejdet med handicaporganisationer og -bevægelser i Syd. Det aktive engagement bygger på en reel interesse i hinandens arbejde og en gensidig respekt og forståelse for mangfoldigheden og egenarten blandt organisationerne i Danmark og i Syd.

I Syd respekterer og støtter vi partnerorganisationernes udvikling og implementering af egne udviklingsstrategier, politikker og procedurer og fremmer partnerorganisationernes ejerskab til samarbejdet. Respektfuld åbenhed om egne holdninger og meninger er samtidig med til at fostre en frugtbar dialog og er nødvendigt i samarbejdet, for at handicaporganisationen i Syd ved, hvor deres danske partnerorganisation står.

► Koordinering og samarbejde

Vores individuelle og bilaterale arbejde med partnerorganisationer i Syd fremmer synergi og bidrager til at fremme det fælles sigte, mens organisationerne samtidig er omhyggelige i at tale på vegne af egne medlemmer og

handicap, og bruge hinanden i bevægelsen, når arbejdet inddrager andre handicap. Når der er mulighed for det, koordinerer og arbejder handicaporganisationerne med landenes samlede handicapbevægelser. Vi tror på at resultaterne forankres bedre når vi er sammen, og i så vid udstrækning som muligt arbejder vi hen imod fælles og koordinerede indsatser.

► **Demokrati, inddragelse og ikke-diskrimination**

Vi fremmer gode rammer for lige adgang til deltagelse i relevante og demokratiske beslutningsprocesser som forudsætning for fuld inklusion. Vi fremmer øget opmærksomhed på og inklusion af mennesker, der lever med udsathed på flere parametre, som eksempelvis køn og etnicitet, eller i form af svære grader af eller dobbelte handicap, både indenfor det konkrete udviklingssamarbejde, i partnerorganisationerne, og i de samfund, arbejdet foregår i.

Fremme af medlemskab af handicaporganisationer styrker organisationernes stemme, og samtidig kan fællesskabet i en handicaporganisation have stor værdi for den enkelte person. Den bedste måde at støtte det enkelte menneske med et handicap er ved at opbygge og styrke organisationer af mennesker med handicap og deres nærmeste pårørende, der arbejder åbent og aktivt med reel demokratisk deltagelse og indflydelse.

► **Ansvarlighed og åbenhed**

Vi udviser åbenhed, gennemsigtighed og ansvarlighed overfor partnerorganisationer, medlemmer, medlemsorganisationer og donorer om udviklingssamarbejdet, ligesom vi fremmer partnerorganisationernes ansvarlighed og åbenhed overfor deres medlemmer og målgrupper, og støtter deres arbejde med at fremme myndigheders ansvarlighed og åbenhed om hvordan befolkningens rettigheder fremmes og beskyttes. Beslutninger, der tages i samarbejdet mellem de danske handicaporganisationer tager afsæt i fælles aftalte rammer, som også er tilgængelige for partnere i Syd.

► **Læring og deling**

Læring, der opstår fra det konkrete udviklingssamarbejde, genereres, bruges aktivt og fremmes sammen med og hos partnerorganisationer. Vi arbejder for at skabe målbar forandring for mennesker med handicap. Både gode og knap så gode erfaringer og praksisser kan informere og forbedre arbejdet, ligesom det kan generere nye ideer, der kan bidrage til at demonstrere effektive måder til at overkomme samfundsmæssige barrierer overfor myndigheder og andre ansvarshavere. Viden og erfaringer fra Danmark og fra Syd deles på tværs af handicaporganisationer i Danmark og i Syd for derigennem at inspirere og forbedre det samlede udviklingssamarbejde og bruges til at kommunikere værdien af vores samlede arbejde.

3

FORANDRINGER SOM VI BIDRAGER TIL

Varige, positive forandringer for mennesker med handicap betyder forandringer henimod en situation, hvor alle mennesker med handicap har blivende muligheder for at leve anstændige liv på lige fod med alle andre. Hvor menneskerettighederne opfyldes og beskyttes og hvor vi opnår reel indflydelse på eget liv og medindflydelse på det samfund, vi lever i, med mulighed for at organisere os i fællesskaber, der kan bidrage til at sikre dette.

Vores kerneantagelse om forandring er, at:

hvis der nationalt er stærke, uafhængige og demokratiske handicaporganisationer med en stærk lokalt forankret medlemsbase af aktive mennesker med handicap og deres pårørende, og som står samlet som handicapbevægelse,

... **så** er det muligt at **skabe varige, positive forandringer i levevilkår, deltagelse og inklusion for mennesker med handicap** hvor rettigheder for mennesker med handicap beskyttes og opfyldes,

... **fordi** en stærk handicapbevægelse af mennesker med handicap og deres pårørende kan skabe opmærksomhed om og holde beslutningstagere løbende ansvarlige for at sikre en rettighedsbaseret bæredygtig udvikling, der omfatter mennesker med handicap.

Forandringen bygger på, at handicaporganisationerne som civilsamfundsaktører er afgørende i det samlede borgeren-

gagement i at sikre rettigheder for mennesker med handicap – en vigtig brik i ethvert fungerende samfund. En stærk handicapbevægelse forudsætter, at organisationerne mestrer at organisere og engagere en bred medlemsbase, som derved giver legitimitet til bevægelsen. Samtidig kan medlemskab give styrke og livskvalitet til mennesker med handicap.

Det betyder indimellem også, at handicaporganisationerne bidrager til at sikre, at et minimum af behov opfyldes for at skabe overskud hos den enkelte til at udfolde sit liv. Herigennem kan metoder testes og demonstreres overfor myndigheder sammen med en indsats for at fremme, at myndighederne derved påtager sig deres ansvar for at sikre opfyldelse af basale behov. En stærk handicapbevægelse forudsætter også at organisationerne fungerer demokratisk og inddragende, og at der er kapacitet til at spille en stærk rolle udadtil.

Et lands handicapbevægelse er afhængig af, at der er rum til at agere og mulighed for samspil med andre samfundsaktører. Regeringer er væsentlige strategiske samarbejdspartnere idet de er ansvarlige for beskyttelse og opfyldelse af rettigheder. Andre samfundsaktører har ligeledes indflydelse på regeringerne, ligesom internationale dagsordner kan være med til at presse på for at skabe forandringer – positive som negative – i form af lov og policy-ændringer, implementering heraf og opfølgning herpå. Andre relevan-

te samfundsaktører med sammenfaldende interesser kan derfor være væsentlige strategiske samarbejdspartnere. Det samme kan forbindelser til, påvirkning af og videndeling med internationale aktører.

Generelt kendskab til handicap, vilkår, rettigheder, begrænsninger og muligheder er endnu et væsentligt element i konkrete forandringer for mennesker med handicap, ligesom det påvirkes af og påvirker hvordan regeringer og andre strategiske partnere agerer lokalt som nationalt. Handicaporganisationer kan være med til at skabe større opmærksomhed, der over tid kan understøtte, at forandring sker.

Vores kerneantagelse om, hvordan vi bidrager til forandringen er, at:

hvis danske handicaporganisationer engagerer sig og omfatter et bredt engagement i internationalt udviklings samarbejde, står sammen i et lærende fællesskab, der tilføjer værdi til partnerskaber i Syd, og arbejder for fortsat forankring indenfor som udenfor handicapbevægelsen i Danmark,

... **og** hvis de danske handicaporganisationer individuelt og samlet arbejder med og indgår i værdibaserede partnerskaber med handicapbevægelser i Syd gennem at udveksle og skabe fælles erfaringer og læring,

... **så** kan stærke, uafhængige og demokratiske handicaporganisationer i Syd med en stærk lokalt forankret medlemsbase af aktive mennesker med handicap og deres pårørende, som arbejder sammen i en samlet handicapbevægelse, fremmes,

... **fordi** danske organisationer har mangeårige, stærke og relevante erfaringer og en værdibaseret tilgang funderet på rettigheder og fordi vi gennem udveksling af erfaringer, samarbejde om at udvikle os og fortælle bredt om

vores arbejde fortsat kan sikre relevans af vores erfaringer og rolle i partnerskaberne.

Vores rolle i forandringen bygger på, at vi gennem et fællesskab i den danske handicapbevægelse centreret omkring Handicappuljen indgår i fælles læring og erfaringsudveksling, som styrker vores tilgang til udviklings samarbejdet i Syd. Vi oplyser om udviklingssamarbejdet i egne organisationer for at styrke og sikre fortsat opbakning og engagement og vi oplyser bredere i det danske samfund for at skabe opbakning til inklusiv dansk udviklingsbi-stand.

I Syd indgår vi primært i bilaterale partnerskaber med organisationer, der har samme medlemskreds og mandat som os selv. Herigennem kan vores erfaringer bedst bringes i spil. Når flere organisationer er aktive i samme land søger vi at sikre koordination i det vi gør, så vi udnytter synergi og deler landespecifikke erfaringer, der kan styrke landets samlede handicapbevægelse.

Når det giver mening samarbejder vi i fællesprojekter, hvor flere danske handicaporganisationer og deres ligesindede partnere i Syd indgår i fælles projekter. Det styrker koordination og støtter op om samarbejde i handicapbevægelsen i landet. Hvor få danske organisationer er aktive arbejder vi, når vi kan, sammen med hele handicapbevægelser, netværk eller paraplyorganisationer, ligesom vi søger inspiration hos og forbindelse til relevante globale processer.

Samarbejde med paraplyorganisationer i Syd vil have fokus på fortalervirksomhed og involvering af handicapbevægelsen på tværs af organisationer. Gennem paraplyorganisationer er der ofte størst potentiale for at påvirke politiske processer og lovgivning. Det skal modsvares af en inddragende tilgang, der fremmer involvering af og ejerskab hos alle medlemsorganisationer. Her har DH som dansk paraplyorganisation en særlig rolle at spille.

FORANDRINGERNE ER

Varige og positive ændringer i levevilkår, deltagelse og inklusion af mennesker med handicap, så menneskerettighederne opfyldes og beskyttes.

FORANDRING SKER NÅR

der nationalt er stærke, uafhængige og demokratiske handicaporganisationer med en stærk lokalt forankret medlemsbase af aktive mennesker med handicap og deres pårørende, og som står samlet som handicapbevægelse,

FORDI

...en stærk handicapbevægelse af mennesker med handicap og deres pårørende kan skabe opmærksomhed om og holde beslutningstagere løbende ansvarlige for at sikre en rettighedsbaseret bæredygtig udvikling, der omfatter mennesker med handicap.

VI BIDRAGER TIL FORANDRING VED

at danske handicaporganisationer engagerer sig og omfatter et bredt engagement i internationalt udviklingsarbejde, står sammen i et lærende fællesskab, der tilfører værdi til partnerskaber i Syd, og arbejder for fortsat forankring indenfor som udenfor handicapbevægelsen i Danmark,

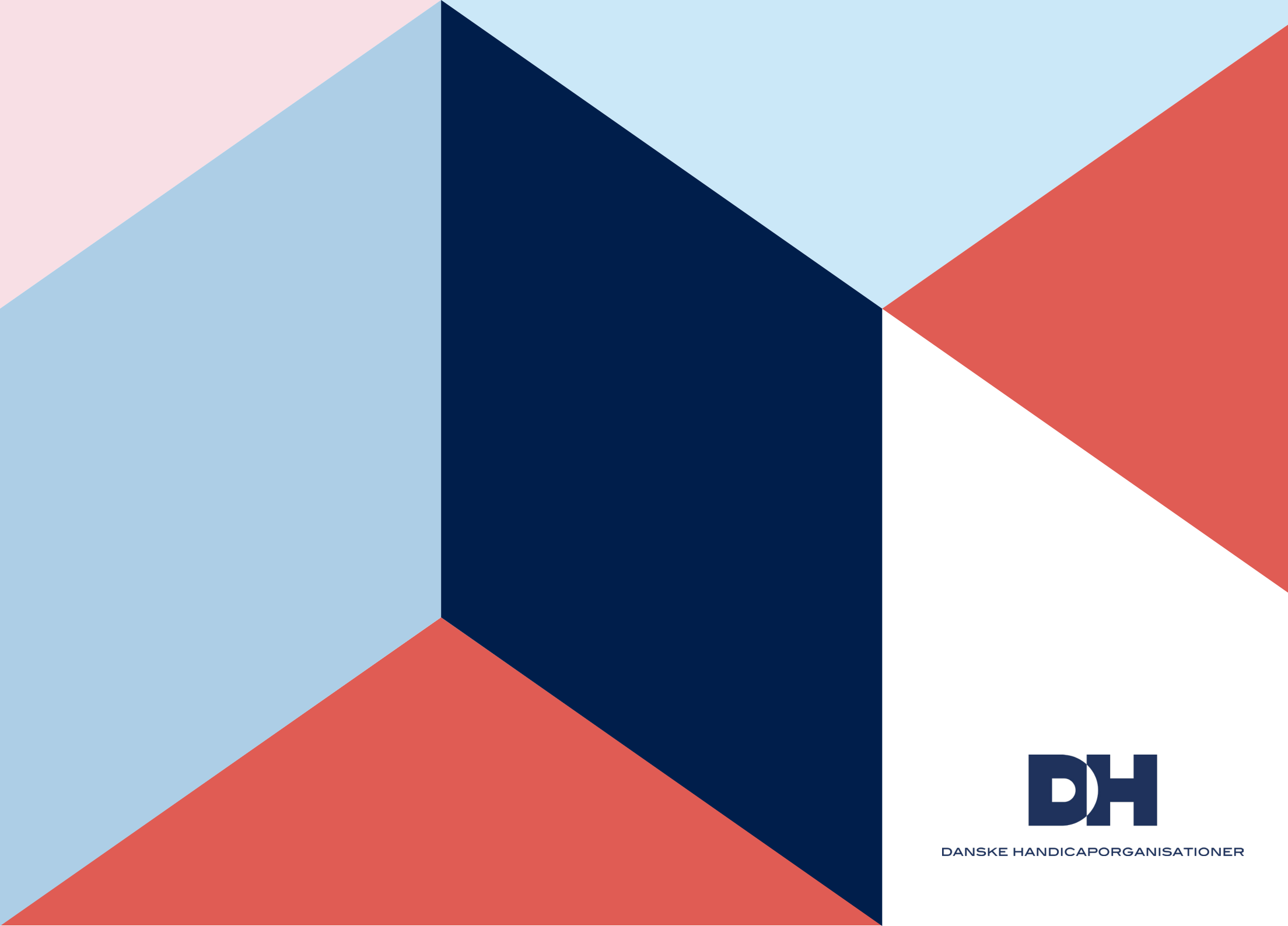
SAMT VED

at handicaporganisationer i Danmark arbejder individuelt og samlet med og indgår i værdibaserede partnerskaber med handicapbevægelser i Syd gennem at udveksle og skabe fælles erfaringer og læring,

FORDI

...danske organisationer har mangeårige, stærke og relevante erfaringer og en værdibaseret tilgang funderet på rettigheder og fordi vi gennem at udveksle erfaringer, samarbejde om at udvikle os og fortælle bredt om vores arbejde fortsat kan sikre relevans af vores erfaringer og rolle i partnerskaberne.

Vi arbejder for, at mennesker med handicap kan leve et liv som alle andre ved at deltage, bidrage og være en del af fællesskabet.

DANSKE HANDICAPORGANISATIONER